

11η Σύνοδος της Κεντρικής Επιτροπής του ΠΑΣΟΚ

Ομιλία του

ΑΝΔΡΕΑ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Προέδρου του ΠΑ.ΣΟ.Κ.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ "DIVANI"
Παρασκευή 28 Ιανουαρίου 1994

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ

ΑΝΔΡΕΑ Γ.ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΣΤΗΝ 11η ΣΥΝΟΔΟ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΑΘΗΝΑ 28 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1994

Σας καλωσορίζω στη Σύνοδο της Κεντρικής Επιτροπής την οποία θεωρώ ιδιαίτερα σημαντική από κάθε άποψη. Οχι μόνο γιατί είναι η πρώτη από τις εκλογές που ουσιαστικά άλλαξαν τον πολιτικό χάρτη της χώρας μας. Οχι μόνο γιατί πέρασαν κιόλας τρεις μήνες με μία νέα κυβέρνηση στο πηδάλιο του τόπου. Αλλά κυρίως, γιατί ανοίγουμε μέσα σε όλα αυτά με γοργά και αποφασιστικά βήματα το δρόμο για το Συνέδριό μας.

Προτείνω σήμερα να αποφασίσουμε τη μετατροπή της Κεντρικής Επιτροπής σε ΚΟΕΣ, σύμφωνα με το Καταστατικό και να προκηρύξουμε το 3ο Συνέδριο για τις 14 με 17 Απρίλη. Ο χρόνος είναι λίγος, αλλά μπορεί να αποβεί ιδιαίτερα δημιουργικός.

Στο Εθνικό Συμβούλιο του Σεπτέμβρη, όπου παρουσιάσαμε τη νέα μας Διακήρυξη και τις βασικές προγραμματικές μας κατευθύνσεις, διατυπώσαμε με σαφήνεια τις δύο κορυφαίες επιλογές μας.

Θα μου επιτρέψετε να επαναλάβω μια μικρή περικοπή από τη δευτερολογία που συνόψισε τα συμπεράσματά μας:

"Η απάντησή μας πρέπει να είναι σαφής και καταλυτική: Νέα κυβέρνηση και 3ο Συνέδριο ΠΑΣΟΚ.

Η νέα κυβέρνηση, αντάξια των προσδοκιών του λαού και των αναγκών του τόπου θα είναι το πρώτο και αποφασιστικό βήμα της επόμενης μέρας.

Το Συνέδριό μας θα επικυρώσει σε κλίμα συσπείρωσης, ενότητας και νίκης τη νέα φυσιογνωμία, την πολιτική και τις προτάσεις μας για το νέο ΠΑΣΟΚ. Και θα δημιουργήσει τους όρους και τις προϋποθέσεις για την αναγέννηση του Κινήματος της Αλλαγής, που συνδέεται άμεσα με την αναγέννηση της πατρίδας μας".

Οι εκλογές της 10ης Οκτώβρη με όλα όσα προηγήθηκαν, αλλά και αυτά που επακολούθησαν, είναι σημαντικός σταθμός στην πορεία των πολιτικών μας πραγμάτων. Εκφράστηκε αυθεντικά στο πολιτικό επίπεδο η ήδη διαμορφωμένη νέα κοινωνική πλειοψηφία, που απαιτούσε συνολικό αναπροσανατολισμό στην πορεία της Ελλάδας και του ελληνισμού.

Μπροστά στις τεράστιες απαιτήσεις της νέας εποχής, η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ συμπυκνώνει τις προσδοκίες και τις ελπίδες του έθνους για την αναγεννητική του πορεία. Το 47% και η πανίσχυρη κοινοβουλευτική αυτοδυναμία είναι μεγάλη νίκη για το ΠΑΣΟΚ, τη δημοκρατία, τις δυνάμεις της προόδου.

Είναι μεγάλη αλλαγή για τους πολίτες και το λαό, που μπορούν να επανέλθουν στο προσκήνιο και να συμμετάσχουν στην καθολική προσπάθεια ανασύνταξης και ανόρθωσης του τόπου μας. Είναι μεγάλη ανάσα για την κοινωνία μας, που βρέθηκε σε συνθήκες αποδιάρθρωσης και απόγνωσης. Είναι μεγάλη ελπίδα για τους Έλληνες και την Ελλάδα, ότι μπορούν να κερδίσουν το στοίχημα της νέας εποχής.

Είναι ταυτόχρονα η οριστική και καταλυτική απάντηση που δικαιώνει ηθικά και πολιτικά την ίδια τη δημοκρατική παράταξη, με την ιστορική επιστροφή στη διακυβέρνηση του τόπου. Και αποδεικνύει ότι το Κίνημά μας δεν ήταν μια εφήμερη παρένθεση στην πολιτική και κοινωνική ζωή του τόπου μας, αλλά με ρίζες και προοπτική μιας συνεχούς και γόνιμης παρουσίας ως πλειοψηφικού κοινωνικού και πολιτικού ρεύματος.

Με τις εκλογές της 10ης Οκτώβρη και το αποτέλεσμα τους:

1. Σταμάτησε ο θλιβερός κατήφορος της χώρας και επισφραγίστηκε το τέλος μιας πραγματικά χαμένης για τον τόπο τετραετίας. Και μόνο η κυβερνητική αλλαγή αποτελεί αυτή καθ' αυτή ένα φρένο, ένα μεγάλο όχι σ' αυτό τον κατήφορο.

Πολύ περισσότερο που η κυβερνητική αλλαγή συνοδεύεται από μια βαθύτερη πολιτική αλλαγή, καθώς δρομολογεί αποφασιστικές και πρωτόγνωρες εξελίξεις στους συσχετισμούς, τη διάταξη και τη φυσιογνωμία

των πολιτικών δυνάμεων. Θέτει σε κίνηση το στατικό και ξεπερασμένο πολιτικό σύστημα, αναδεικνύει οριστικά την αραγή ενότητα και ιστορική συνέχεια της δημοκρατικής παράταξης και διαμορφώνει νέα δεδομένα στο συντηρητικό και τον αριστερό παραδοσιακό χώρο.

2. Η ήττα του νεοφιλελευθερισμού δεν είναι μόνο μία αναμφισβήτητη πολιτική καταγραφή. Πρόκειται για πολιτική, ιδεολογική και κοινωνική απόρριψη της ίδιας της ιδεολογίας, των κορυφαίων επιλογών και στόχων του.

Ωστόσο, το πραγματικά νέο δεδομένο στο συντηρητικό χώρο είναι ότι άνοιξε ο δρόμος για την πολυδιάσπασή του, που για πρώτη φορά αποκτά μόνιμα χαρακτηριστικά. Δεν πρόκειται μόνο για την αυτόνομη παρουσία και σημαντική καταγραφή της "Πολιτικής Ανοιξης", της οποίας η πραγματικά υπερβατική και μετέωρη εικόνα, εξακολουθεί να καθιστά αμφίβολη την προοπτική της.

Πρόκειται, κυρίως, για τις αξεπέραστες εσωτερικές αντινομίες της Ν.Δ. Η ιδεολογική αντιπαράθεση του ριζοσπαστικού φιλελευθερισμού με το νεοφιλελευθερισμό μπορεί να μην έχει ιδιαίτερο πολιτικό βάρος και περιεχόμενο, αντανάκλαται όμως στους εσωτερικούς συσχετισμούς του κόμματος. Τώρα αρχίζει να παίρνει μορφή και σχήμα.

Η νέα ηγεσία της Ν.Δ. βρίσκεται σε διαρκή και ιδιότυπη ομηρία που δεν της επιτρέπει να εκφράζει το σύνολο της παράταξης. Είναι μακρύς ο δρόμος για τον πραγματικό εκσυγχρονισμό και την ανανέωση του συντηρητικού χώρου και με αμφίβολη προοπτική.

3. Η εκλογική συρρίκνωση της παραδοσιακής Αριστεράς βαθαίνει την κρίση φυσιογνωμίας και στρατηγικής που ενδημεί εδώ και πολλά χρόνια σ' αυτό το χώρο.

Το ΚΚΕ παραμένει δέσμιο των ιδεολογικών και πολιτικών χαρακωμάτων, που οριοθετεί η πεισματική εμμονή στα οριστικά ξεπερασμένα ιστορικά του δόγματα.

Ο Συνασπισμός παρά την αλλαγή της ηγεσίας δεν μπόρεσε ακόμη να προσδιοριστεί αυτόνομα και ενιαία στις εξελίξεις.

4. Η πρόσφατη ακτινοβολία που απέκτησε ο λεγόμενος "κεντρώος χώρος" που δείχνουν δημοσκοπήσεις, αναλύσεις και περιγραφές της τελευταίας περιόδου, δεν πρέπει να μας αποπροσανατολίζει.

Πολιτικά το παραδοσιακό δημοκρατικό κέντρο, όπως απέδειξαν όλες οι εκλογικές αναμετρήσεις από το 1977 έως σήμερα, ούτε καν εξαιρουμένων αυτών του '89-'90, εκφράζεται εξ ολοκλήρου σχεδόν από το ΠΑΣΟΚ.

Κοινωνικά, η περιβόητη "στροφή στο κέντρο" αποτελεί μια νέα πραγματικότητα. Αναφέρεται σε ένα κοινωνικό μόρφωμα από κοινωνικά στρώματα, από ευρύτατες δυνάμεις της νέας γενιάς, από νέες οικονομικές και τεχνοκρατικές ομάδες, από κοινωνικές δυνάμεις χωρίς έντονη και σαφή πολιτική συμπεριφορά.

Και αυτός ο χώρος εκφράστηκε στη μεγάλη του πλειοψηφία με θετική ψήφο για το ΠΑΣΟΚ, έχοντας όμως στάση κριτικής υποστήριξης και ανοχής. Είναι ακριβώς ο χώρος που συνολικά για την αντιπολίτευση θα αποτελέσει τον άμεσο στόχο για την ανατροπή των πολιτικών συσχετισμών που αποτυπώθηκαν στις εκλογές της 10ης Οκτώβρη.

5. Η προσδοκία αυτής της ανατροπής συνδέεται με τις διαδοχικές εκλογικές αναμετρήσεις. Των ευρωεκλογών του Ιουνίου και των δημοτικών εκλογών του Οκτωβρίου.

Η ελπίδα που τρέφουν τα μικρότερα κόμματα να επανέλθουν δυναμικά στο προσκήνιο, επειδή ευρωεκλογές και δημοτικές εκλογές δίνουν παραδοσιακά τη δυνατότητα ευρύτερης επιρροής από τις εθνικές βουλευτικές εκλογές δεν είναι τελείως αβάσιμη.

Αν δεν στηρίζεται όμως σε μια σαφή στρατηγική κοινωνικών και πολιτικών συμμαχιών ούτε το στόχο μπορεί να επιτύχει, ούτε τις εξελίξεις να επηρεάσει.

Αυτή η στρατηγική για μας είναι δεδομένη. Έχει σαφή πολιτικό προσανατολισμό τις δημοκρατικές και προοδευτικές δυνάμεις, όχι ως τίτλο ή παράδοση, αλλά ως πρόταση, πράξη και πολιτική. Έχει σαφή κοινωνικό προσανατολισμό τις δυνάμεις που μπορούν να εγγυηθούν την πορεία αναγέννησης του τόπου, το θεσμικό και κοινωνικό εκσυγχρονισμό του, τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις.

Στη χώρα υπάρχει εδώ και τρεις μήνες μια πραγματικά νέα κυβέρνηση. Πολλές δυνάμεις από πολλές πλευρές, αλλά και συγκεκριμένα συμφέροντα καταβάλλουν σημαντική προσπάθεια να αποδείξουν ότι τίποτα δεν άλλαξε μετά τις εκλογές. Και πρέπει να ομολογήσω ότι κάποιες στιγμές και εμείς απερίσκεπτα τους βοηθούμε. Είμαι, όμως, απόλυτα πεπεισμένος ότι η προσπάθεια πέφτει στο κενό.

Το αλάθητο αισθητήριο του λαού και των πολιτών, μπορεί κιόλας, παρ' ότι είναι πολύ νωρίς, να διακρίνει με ευκρίνεια ότι μια νέα σελίδα γυρίζει για τον τόπο.

Αλλάζει ριζικά ο τύπος διακυβέρνησης:

Υπάρχει κυβέρνηση αλήθειας και ειλικρίνειας. Νομίζω αυτό δεν μπορεί να το αμφισβητήσει κανείς. Τίποτε δεν κρύβει από το λαό. Τίποτε δεν ωραιοποιεί σκόπιμα. Με τίποτε δεν επιχειρεί να αποπροσανατολίσει από τα πραγματικά και μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο τόπος μας.

Υπάρχει κυβέρνηση δημοκρατικής πρακτικής και διαφάνειας, νέου ύφους και ήθους. Στηρίζει τον κοινωνικό και θεσμικό διάλογο και στηρίζεται σ' αυτόν. Ευνοεί και επιδιώκει τις ευρύτερες δυνατές συναινέσεις. Προσπαθεί να διαμορφώσει τους όρους πραγματικών κοινωνικών συμφωνιών.

Υπάρχει κυβέρνηση αξιοπιστίας και συνέπειας απέναντι σε διακηρύξεις και προγράμματα. Προτεραιότητες που θέσαμε σε πρωτεύουσα θέση στην Διακήρυξη μας, που με σαφήνεια εξαγγείλαμε προεκλογικά, αποτελούν τον κύριο και μόνιμο προσανατολισμό της κυβερνητικής μας πολιτικής.

Υπάρχει κυβέρνηση κοινωνικής ευαισθησίας και δικαιοσύνης. Επαναφέρει το κοινωνικό κριτήριο και την ποιότητα ζωής του πολίτη στο περιεχόμενο των επιλογών.

Και λέω:

- Η θεσμική αλλαγή στην δικαιοσύνη.
- Η δημιουργία του φορέα αστικών συγκοινωνιών.
- Η φορολογική μεταρρύθμιση.
- Η δικαιότερη κατανομή των βαρών.
- Η μεγάλη μεταρρύθμιση στη διοίκηση και την Αυτοδιοίκηση.
- Η σταδιακή αποκατάσταση των διωχθέντων.
- Η κατοχύρωση της προστασίας του απορρήτου στις τηλεπικοινωνίες.
- Η δημιουργία ανεξάρτητου οργάνου στην διαχείριση των κρατικών προμηθειών. Σ' αυτό προχωρούμε και είναι μεγάλη η συμβολή. Δεν θα είναι πλέον κυβερνητικές οι αποφάσεις. Θα είναι και αποφάσεις κοινωνικά στηριζόμενες στο κύρος και την ικανότητα εκείνων που θα κάνουν την τελική επιλογή.
- Η θεσμοθέτηση συστήματος αξιοκρατίας στο δημόσιο τομέα και τις προσλήψεις.
- Η ευαισθησία απέναντι στις ανισότητες, την ανεργία, την εξαθλίωση.
- Η ταυτόχρονη πρόταση για την σταθερότητα της οικονομίας, την αναπτυξιακή προσπάθεια και την κοινωνική προστασία

είναι θέματα που ψηφίσαμε ή ψηφίζουμε αυτή την εποχή στο ελληνικό Κοινοβούλιο και αποτελούν συστατικό στοιχείο της φυσιογνωμίας και της στρατηγικής μας.

Στην πρώτη φάση αντιμετωπίζουμε το οξύτατο πρόβλημα της οικονομίας που επιδεινώνεται από τις διεθνείς εξελίξεις και την ύφεση που μαστίζει την Ευρώπη. Ο προϋπολογισμός, η αναμόρφωση του 2ου ΚΠΣ, ο αναπτυξιακός νόμος και η φορολογική μεταρρύθμιση, παράλληλα με την ανάληψη της Προεδρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αποτελούν το συνεκτικό πλαίσιο αλλαγής της οικονομικής και αναπτυξιακής πραγματικότητας.

Στη δεύτερη φάση που ξεκίνησε ήδη με την πρώτη αλλαγή στη δικαιοσύνη, στοχεύουμε στη θεσμική ανασυγκρότηση της δημοκρατίας, με

κορυφαία ζητήματα την αποκέντρωση και το δεύτερο βαθμό Αυτοδιοίκησης, τη μεταρρύθμιση στη δημόσια διοίκηση, την κατοχύρωση της διαφάνειας και του κοινωνικού ελέγχου στη δημόσια ζωή. Βήμα που θα ολοκληρωθεί θεσμικά μέσα στην άνοιξη.

Ταυτόχρονα προετοιμάζεται η ολοκλήρωση της εφαρμογής του ΕΣΥ και της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης που πρέπει να αποτελέσει την αμέσως επόμενη φάση. Μια σειρά από επιμέρους αποφάσεις, μέτρα και πολιτικές, αποδεικνύουν την αλλαγή σελίδας και συμπληρώνουν την εικόνα.

Δεν ισχυρίζομαι ότι λειτουργεί τέλεια η κυβερνητική μηχανή, ότι δεν εμφανίζει αδυναμίες ή και απεισκευσίες που οδηγούν στη διαμόρφωση μιας διαστρεβλωμένης εικόνας. Ούτε ότι λύθηκαν όλα τα προβλήματα συντονισμού. Ούτε ότι δεν υπάρχουν διαφορετικές εκτιμήσεις και απόψεις ανάμεσα σε κυβερνητικούς ή κρατικούς φορείς. Όμως ο απολογισμός είναι κάτι περισσότερο από θετικός. Υπάρχει άλλη, νέα ριζικά διαφορετική κυβέρνηση στη χώρα μας.

Αναλάβαμε τα ηνία της χώρας μας κάτω από τις πλέον αντίξοες συνθήκες, σε μία πραγματικά κρίσιμη στιγμή. Και αυτό το γνωρίζουν καλά όλοι οι Έλληνες.

Είναι ακλόνητη πίστη μας, ότι Ελλάδα και ελληνισμός μπορούμε να κατοχυρώσουμε το ρόλο που δικαιωματικά μας ανήκει και να αναβαθμίσουμε τη θέση μας στη διεθνή σκηνή, υπερασπίζοντας ταυτόχρονα αποτελεσματικά τα εθνικά μας δίκαια και τα κυριαρχικά μας δικαιώματα.

Εργαζόμαστε με συνέπεια στην Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ευρώπη που εμείς οραματιζόμαστε και ταυτόχρονα για την Ελλάδα που θέλουμε. Προτάσσοντας την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση στην ευρωπαϊκή οικοδόμηση, δείχνουμε το δρόμο για την πραγματική σύγκλιση των οικονομιών, των επιπέδων ανάπτυξης και τον ενιαίο κοινωνικό χώρο.

Ταυτόχρονα επιτρέπουμε στη χώρα μας να προχωρήσει στη δική της εσωτερική συγκρότηση με πραγματικούς όρους ανάπτυξης και όχι κάτω από τη "δαμόκλεια σπάθη" της ονομαστικής σύγκλισης. Διεκδικώντας ένα νέο ρόλο της

Ευρώπης στην ταραγμένη περιοχή μας, χαράζουμε νέο δρόμο της Ελλάδας στη Βαλκανική.

Ανοίγοντας μια νέα εποχή στις σχέσεις Ευρώπης - Αμερικής, αλλά και στις ελληνοαμερικανικές σχέσεις και με επίκεντρο τη Βαλκανική και την Ανατολική Ευρώπη, αξιοποιούμε κάθε δυνατότητα για την εμπέδωση της ειρήνης και της συνεργασίας και την αποκατάσταση της σταθερότητας.

Σ' όλες ανεξαιρέτα τις πρωτοβουλίες που παίρνουμε και θα πάρουμε προς αυτές τις κατευθύνσεις, διεκδικούμε ένα νέο σύγχρονο και αποφασιστικό ρόλο της χώρας μας.

Δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι αυτή ακριβώς τη στιγμή διάλεξε η Αγκυρα για να οξύνει τις προκλήσεις της και να διαμορφώσει ένα τεχνητό κλίμα έντασης ανάμεσα στις δύο χώρες μας.

Πέρα από τις εσωτερικές δυσκολίες που συνιστούν η τραγική οικονομική κατάσταση και ο αγώνας των Κούρδων για την αυτονομία τους, υπάρχουν κάποιες αναμφισβήτητες εξελίξεις που αποδυναμώνουν συνεχώς τη θέση της Τουρκίας.

Με επίγνωση αυτής της πραγματικότητας, αντιμετωπίζουμε με ιδιαίτερη προσοχή και αποφασιστικότητα τις προκλήσεις της στο Αιγαίο και τη Θράκη. Για τις κρίσιμες αυτές περιοχές διαμορφώνουμε τους όρους μιας πολύπλευρης αμυντικής, οικονομικής, πολιτιστικής και κοινωνικής θωράκισης που θα επικυρώσουν συγκεκριμένες αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου τις αμέσως επόμενες εβδομάδες. Στα πλαίσια αυτών των δυναμικών εξελίξεων και ιστορικών για τη χώρα μας ευκαιριών κάνουμε ήδη τα πρώτα μας βήματα.

Διατυπώσαμε με σαφήνεια τη θέση μας για το Κυπριακό που εξακολουθεί να αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της εθνικής μας στρατηγικής. Επιμένουμε στην εφαρμογή του τρίπτυχου "πανεθνική διάσκεψη - επανατοποθέτηση στη διεθνή Κοινότητα - ένταξη της Κύπρου στην ΕΟΚ".

Το δόγμα του "συναποφασίζουμε" και του "ενιαίου αμυντικού χώρου"

διαμνηύει σε κάθε κατεύθυνση ότι ο ελληνισμός υπεραμύνεται των δικαιωμάτων του και δεν αποδέχεται λύση έξω από τις αποφάσεις του ΟΗΕ που απαιτούν κράτος κυρίαρχο, ενιαίο, ανεξάρτητο, χωρίς ξένα στρατεύματα.

Παρά τις τεράστιες δυσκολίες που κληρονομήσαμε στο θέμα των Σκοπίων και την αλόγιστη και ενδοτική πολιτική που οδήγησε στο σημερινό ασφυκτικό πλαίσιο - που τόσο εύγλωτα περιγράφει το χρονικό των γεγονότων - προσπαθούμε να περάσουμε τις συμπληγάδες: Την πολιτική μας διατύπωσα ο ίδιος προ ολίγων ημερών στην Βουλή. Δεν χρειάζεται να την επαναλάβω.

Ελλάδα ισχυρή όμως σημαίνει και Ελλάδα ευημερούσα.

Δεν κρύψαμε ούτε μια στιγμή από το λαό την ανάγκη να σταθεί η οικονομία μας στα πόδια της και ταυτόχρονα να περάσει σε φάση ανάπτυξης και δημιουργίας.

Κι αυτό απαιτεί μακροχρόνια και σχεδιασμένη εθνική προσπάθεια, με καθολική συμμετοχή και στήριξη όλων των παραγωγικών δυνάμεων του έθνους. Με την παρουσία αποκεντρωμένου, δημοκρατικού και αξιόπιστου κράτους. Με την ενίσχυση και στήριξη των αναπτυξιακών θεσμών. Με αραγές εσωτερικό μέτωπο. Η στρατηγική του κοινωνικού συμβολαίου δεν αποτελεί αυτοσκοπό, αλλά το μέσο για την διαμόρφωση κοινωνικών συμφωνιών που στηρίζουν και κατοχυρώνουν τις γενναίες μεταρρυθμίσεις που απαιτούνται.

Δεν θα σταματήσουμε ποτέ να το λέμε: Οτι η αναγεννητική πορεία του έθνους χρειάζεται όλους τους Έλληνες και η κυβέρνησή μας οφείλει να δείξει με ανάγλυφο και ολοκληρωμένο τρόπο το νέο ιστορικό βηματισμό της χώρας προς το 2000.

Νομίζω ότι τώρα είναι η ώρα να μιλήσουμε ξανά για το ΠΑΣΟΚ, για το Κίνημα στο σύνολό του και όχι τις επιμέρους εκφράσεις του και τη συμβολή του σ' αυτή την πορεία.

Το ΠΑΣΟΚ πρέπει να γίνει και να παραμείνει ένα ισχυρό, μαζικό, αυτόνομο και μαχόμενο Κίνημα. Εχουμε ήδη καθυστερήσει αρκετά να θέσουμε "το δάχτυλο επί τον τύπον των ήλων". Οχι βέβαια για την ιδεολογική μας φυσιογνωμία,

την πολιτική μας στρατηγική και την προγραμματική μας πρόταση, για τα οποία πολλά και θετικά βήματα έγιναν τα τελευταία χρόνια. Αλλά για το πώς αντιστοιχούν αυτά στη φυσιογνωμία, τη δομή και λειτουργία της πολιτικής μας οργάνωσης, στη σχέση της με την κοινωνία και το κράτος, στην πρακτική της στους μαζικούς και κοινωνικούς χώρους και θεσμούς.

Το Συνέδριό μας, κατά συνέπεια, έχει ένα κεντρικό πολιτικό στόχο: Να συνδέσει ξανά, με ένα νέο και σύγχρονο τρόπο το ΠΑΣΟΚ ως Κίνημα, ως πολιτικό θεσμό, με τις ευρύτερες, διεθνείς και εθνικές πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις. Πάντοτε σε συνθήκες δημοκρατικής πειθούς, αυτονομίας των θεσμών, ισοτιμίας των φορέων κοινωνικής έκφρασης.

Η μετεκλογική εικόνα μας είναι χαρακτηριστική. Η νέα κυβέρνηση βρίσκεται αντιμέτωπη με τα κρίσιμα και μεγάλα προβλήματα του τόπου. Το ΠΑΣΟΚ τροφοδοτεί τις δομές της κυβερνητικής και κρατικής εξουσίας με τα αναγκαία στελέχη. Ενας "αναχωρητισμός" τύπου '81 διαφαίνεται κυρίαρχος από το κόμμα προς την κυβέρνηση, σε ένα βαθμό για λόγους πραγματικά αντικειμενικούς.

Ισως δεν απέχει πολύ από την πραγματικότητα, η αίσθηση ότι η κυβέρνηση δεν διαθέτει το γερό υποστήριγμα του Κινήματος ως συλλογικού υποκειμένου. Οτι κυρίαρχη είναι η τάση κρατικοποίησης του κόμματος. Και ότι η προγραμματική και στρατηγική του σφραγίδα δεν έχει και αντίστοιχη επιρροή. Επειγόμαστε να επιστρέψουμε στο συλλογικό ΠΑΣΟΚ της δημοκρατικής λειτουργίας.

Το μεγάλο ερώτημα είναι κάτω από ποιούς ιδεολογικούς, πολιτικούς και οργανωτικούς όρους θα κατοχυρωθεί αυτή η πορεία και θα επιτευχθεί η ανασυγκρότηση του Κινήματός μας. Για να ανοίξω αυτή τη συζήτηση θα μου επιτρέψετε να θέσω ορισμένα κεντρικά ζητήματα του προβληματισμού μας:

1. Ομολογείται από όλους σε διεθνή κλίμακα, η κρίση των παραδοσιακών μορφών πολιτικής οργάνωσης. Οι σχέσεις, οι διασυνδέσεις και οι διαπλοκές των συμφερόντων που προκαλούν την κρίση της δημοκρατίας και των θεσμών της και αντανakλώνται στους πολιτικούς σχηματισμούς. Ολοι σήμερα αναζητούν το νέο ρόλο και τη φυσιογνωμία της πολιτικής

οργάνωσης. Οφείλουμε να δώσουμε πρώτοι εμείς μια αρχική απάντηση, τι είναι ένα σύγχρονο σοσιαλιστικό προοδευτικό κίνημα.

2. Δοκιμάσαμε στην πρώτη μας οκταετία δύο εναλλακτικές στρατηγικές στις σχέσεις του κόμματος με την κυβέρνηση. Η μία ουσιαστικά ταυτίζει το κόμμα με την κυβέρνηση με αποτέλεσμα την απορρόφηση του Κινήματος από την πανίσχυρη διαχείριση της πολιτικής εξουσίας.

Η άλλη ήθελε τον πλήρη και στεγανό διαχωρισμό του κόμματος από την κυβέρνηση με αποτέλεσμα και ανάλογα με τη στελέχωση την πλήρη επικυριαρχία του ενός ή του άλλου.

Νομίζω ότι πρέπει να αναζητήσουμε μια τρίτη στρατηγική σ' αυτή τη σχέση με βάση τα νέα και πραγματικά δεδομένα, σχέση διαλεκτικής σύνθεσης και ουσιαστικής αυτονομίας.

3. Το κεντρικό πολιτικό ζήτημα του καιρού μας είναι η θεσμική ανασυγκρότηση της δημοκρατίας και των μεταρρυθμίσεων που συνεπάγεται για το Κοινοβούλιο και τους αντιπροσωπευτικούς θεσμούς, τη διοίκηση και την Αυτοδιοίκηση, την οργάνωση κοινωνίας ίσων ευκαιριών και αξιοκρατικών επιλογών, μαζί με το νέο σύστημα αξιών που τη συνοδεύουν.

Το κεντρικό ερώτημα είναι πώς αντιστοιχείται το Κίνημα με αυτή την ανασυγκρότηση κι αν μπορεί να μείνει μακριά από τις κοινωνικές μεταρρυθμίσεις. Ασφαλώς όλοι συμφωνούμε ότι αν δεν υπάρχει τώρα και εκ των προτέρων η αντιστοίχιση της φυσιογνωμίας, της δομής και λειτουργίας μας μ' αυτή την πορεία, το ΠΑΣΟΚ ως πολιτικός σχηματισμός και έξω από την κοινωνία θα μείνει και θα αποδειχτεί αδύναμο να φέρει σε πέρας τη μεγάλη κοινωνική και θεσμική αλλαγή που επαγγέλεται. Θα δώσουμε και εδώ μια πρώτη απάντηση.

4. Ολοι μας συχνά, αναφερόμαστε στην ανάγκη αναβάθμισης της συλλογικής λειτουργίας και της ίδιας της οργάνωσης. Για το συλλογικό έλεγχο της εξουσίας και τη δυνατότητά της να έρθει όσο πιο αποκεντρωμένα και δημιουργικά στο επίκεντρο των πολιτικών αποφάσεων.

Είναι όμως αδύνατο να πραγματοποιηθεί με τη σημερινή διάταξη των πολιτικών οργάνων και την αδυναμία τεχνοκρατικής και επικοινωνιακής υποστήριξης και τεκμηρίωσης.

Σήμερα έχουμε όλη την δυνατότητα να την προσφέρουμε. Υπάρχουν όλα τα μέσα. Εδώ ελλοχεύει ο κίνδυνος να φτάσουμε στο άλλο άκρο. Να υποκαταστήσει τα πολιτικά όργανα. Γι' αυτό απαιτείται και επάρκεια επαγγελματικού και τεχνοκρατικού μηχανισμού και διαχωρισμός του από το πεδίο της πολιτικής απόφασης.

Να δούμε κάτω από ποιές προϋποθέσεις το μπορούμε.

5. Μιλάμε συνεχώς για τη νέα σχέση του ΠΑΣΟΚ με την κοινωνία και δεν αγγίζουμε σχεδόν ποτέ τη σχέση της Τοπικής Οργάνωσης με την τοπική κοινωνική μονάδα που αντιστοιχεί! Εδώ για μένα είναι το κλειδί. Αυτή τη φορά πρέπει να το τολμήσουμε με γενναιότητα και αποφασιστικότητα. Να γεφυρώσουμε το χάσμα ανάμεσα στο εκλογικό και κοινωνικό ΠΑΣΟΚ και το οργανωμένο ΠΑΣΟΚ.

Απ' όλα αυτά γίνεται φανερό το γιατί τώρα και τι συνέδριο θέλουμε. Οχι μια διαδικασία από την αρχή και εφ' όλης της ύλης. Υπάρχει η Διακήρυξη και οι προγραμματικές κατευθύνσεις που αποφασίσαμε στο Εθνικό Συμβούλιο.

Θα επικυρωθούν και θα συμπληρωθούν με συζήτηση και απόφαση του Συνεδρίου, πέρα βέβαια από τον απολογισμό της Κ.Ε. Και θα γίνει μια ουσιαστική επεξεργασία και συζήτηση πάνω στο πολιτικό ντοκουμέντο που θα περιλαμβάνει την πορεία του ΠΑΣΟΚ στο διεθνές και εσωτερικό χώρο, τις αναγκαίες τομές και προτεραιότητες και βέβαια όσες καταστατικές προσαρμογές απαιτεί η εφαρμογή τους. Αυτή θα είναι η πολιτική μας απόφαση για το νέο ΠΑΣΟΚ.

Είναι αυτονόητο ότι το Συνέδριο θα αποτελέσει μια ανοιχτή στην κοινωνία διαδικασία. Δεν θα γίνει τροχοπέδη στους μεγάλους πολιτικούς μας στόχους, αλλά τροφοδότης και καταλύτης στην επίτευξή τους.

Η επιτυχία των στόχων της ελληνικής προεδρίας στην Ευρωπαϊκή

Ενωση, οι κυβερνητικές προτεραιότητες, οι εκλογικοί στόχοι στις ευρωεκλογές και τις δημοτικές εκλογές, η ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων που ήδη αρχίσαμε, συνδέονται αζεδιάλυτα με την πορεία ανασυγκρότησης του νέου ΠΑΣΟΚ.

Μόνο έτσι μπορούμε να υλοποιήσουμε την αυταπόδεικτη αλήθεια που έχουμε διατυπώσει, ότι η αναγέννηση της Ελλάδας και του ελληνισμού προϋποθέτει ταυτόχρονα την πορεία αναγέννησης του Κινήματος αλλαγής και του πολιτικού του φορέα, του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος.

Είμαι αισιόδοξος και πεπεισμένος ότι μπορούμε να πετύχουμε όλους τους στόχους μας, να νικήσουμε σε όλα τα μέτωπα και να δικαιώσουμε τη μεγάλη εμπιστοσύνη με την οποία πράγματι μας περιβάλλει ο λαός.

Είναι το χρέος μας απέναντι στην πατρίδα και την ιστορία, απέναντι στο μεγάλο προοδευτικό Κίνημα, απέναντι στις ιδέες και τα οράματά μας. Σας ευχαριστώ.